

Den kommunala organisationen av det brottsförebyggande arbetet – ett seminarium

Inledning

Under två dagar i maj 2004 genomförde Svenska Kommunförbundet och Brottsförebyggande rådet (BRÅ) ett seminarium på temat Den kommunala organisationen av det brottsförebyggande arbetet. Vid seminariet deltog 18 särskilt inbjudna deltagare (10 kommuner och 3 stadsdelar) som arbetat med brottsförebyggande frågor på kommunal nivå under minst tre år. Seminariet genomfördes enligt Open Space-metoden vilket bl.a. innebär att deltagarna föreslår egna diskussionsämnen och själva delar in sig i grupper. Efter genomfört seminarium dokumenteras diskussionen. Den nedan följande framställningen är ett försök att presentera de olika ämnenas innehåll i löpande text. Ambitionen har inte varit att ta med precis allt utan snarare att ge en så realistisk bild som möjligt av diskussionernas utfall.

Sammanfattning

”Det lokala brottsförebyggande arbetet står inför ett vägval – vinna eller försvinna” framför många av deltagarna. Det finns en viss oro över hur det lokala brottsförebyggande arbetet kommer att utvecklas de närmaste åren. Om utvecklingen skall bli positiv behövs ett fortsatt och intensifierat stöd så att verksamheten utvecklas och kvalitén höjs. Deltagarna har diskuterat den kommunala organisationen av arbetet och många har som framgångsfaktorer framhållit att

- det lokala rådet skall ligga under kommunstyrelsen eller motsvarande samordnaren skall tillhöra kommunledningen/staben
- det lokala rådet skall ha ledamöter med mandat att fatta beslut från respektive organisation eller nämnd
- det måste finnas styrdokument/handlingsplan som grundas på en analys av lokala kartläggningar.

Deltagarna framförde också synpunkter att rådets sammansättning inte fick fokusera för mycket på just deltagande från och verksamheter inom kommunen. Det ansågs viktigt att rådet även utarbetade en strategi och vidtog åtgärder för en ökad trygghet. En del kommuner utvecklar nu en helhetssyn på sitt trygg- och säkerhetsarbete i form av att bilda säkerhetsgrupper där representanter från olika kommunala verksamheter ingår, exempelvis internt skydd, folkhälsoråd, räddningstjänsten och beredskap och brottsförebyggande frågor. Frågan är om detta är en utvecklingstrend för flera kommuner och hur ser samordnare för det brottsförebyggande arbetet på samverkan med exempelvis räddningstjänsten och vice versa.

Rollen som samordnare i kommunen är central och måste utvecklas om arbetet skall lyckas. Många deltagare vittnar om att rollen är mycket komplex och innehåller en mängd krav på personliga och yrkesmässiga färdigheter. Samordnaren är ofta en ledarfunktion som direkt eller indirekt leder ledamöter, externa verksamhetschefer, arbetsgrupper, kommunala nämnder och förvaltningar samt ansvarar för budget m.m. Förutom teoretiska baskunskaper om brottsförebyggande arbetet måste samordnaren ha hög social kompetens och god argumentations- och förhandlingsförmåga. Utbildningsinsatser för samordnare med inriktning på exempelvis argumentations- och

förhandlingsförmåga och ledarskap saknas idag. Deltagarna efterlyste att det från nationellt håll borde skapas sådana utbildningar, nätverksträffar eller seminarier som också anpassar nivån på innehållet efter målgruppens behov.

En uppfattning från deltagarnas sida var att BRÅ måste komma ut i kommunen mera och hjälpa till med omställningen från teori till praktik. Det ansågs önskvärt att bygga upp en mentorsorganisation som aktivt kunde stödja de lokala brottsförebyggande råden.

Ett vanligt återkommande tema vid seminariet har varit hur man skulle kunna säkerställa polisens engagemang i det lokala brottsförebyggande arbetet. Här borde Rikspolisstyrelsen, BRÅ och Kommunförbundet ta initiativ för att diskutera frågan exempelvis i ett seminarium.

Dag 1

ÄMNE: Vilka deltagare/partner/samverksfaktorer kan vara viktiga i brottsförebyggande råd?

Det ansågs viktigt att det inte blir för mycket fokus på just deltagande från och verksamheter inom kommunen. Det finns en rad andra aktörer som är av stor betydelse för att det brottsförebyggande arbetet skall fungera effektivt. Som viktiga aktörer ansågs följande:

Handeln

Bostadsföretag

Polis

Föreningsliv/Frivilligorganisatorer

SOS Alarm (om ledningscentral finns i kommunen)

Försäkringsbolag

Brottsofferjour

Åklagarmyndighet

Parkeringsbolag (ex CarPark)

Nöjeskrog

Larm/Bevakningsföretag (ex Securitas)

Centrumledare i Cityorganisation

Kommunala företrädare för social, samhällsbyggnad, barn och utbildning.

ÄMNE: Vad krävs för att ett lokalt kommunalt BRÅ skall fungera?

För att ett lokalt brottsförebyggande arbete skulle fungera ansågs det nödvändigt med en teoretisk och strategisk bas samt social kompetens i arbetet.

Det poängterades samtidigt att ledarskapets betydelse för framgång kanske var viktigare än organisationsform och fakta om vilka problem som ska hanteras/åtgärdas. Ledarskapet måste bygga på god kommunikation och retorik.

ÄMNE: Samordnarens roll – mandat – befogenheter i den kommunala organisationen

Som framgångsfaktorer i det brottsförebyggande arbetet på lokal nivå framhölls att

BRÅ skall ligga under Kommunstyrelsen eller motsvarande.

Samordnaren skall tillhöra kommunledningen/stab.

BRÅ skall ha delegater med mandat från respektive nämnd/förv./organisation och fatta beslut.

Styrdokument – Handlingsplan grundad på en analys av befintlig kartläggning.

Frågorna som BRÅ behandlar ska beröra medborgarna i kommunen/stadsdelen och skall vara brottspreventiva och trygghetsskapande.

Som problem i det brottsförebyggande arbetet på lokal nivå framhölls områden som Organisatorisk tillhörighet

Vem ger mandaten?

Samordnarens roll personifierad Herr o Fru BRÅ

För många roller: samordnare, utförare, lobbyist, diplomat, expert, länk etc.

Vad händer med råden som ej har någon samordnare/motor. Här krävs en jämförande studie. Blir dessa enbart papperstigrar?

ÄMNE: BRÅ:s placering i kommunen i förhållande till andra förebyggande verksamheter.

För att i möjligaste mån säkerställa att de brottsförebyggande frågorna får genomslag i kommunen ansåg deltagarna att samordnaren skulle vara placerad nära kommunledningen för att få en bra förankring. Om samordnaren placeras inom en särskild nämnd kan det bli problematiskt att nå ut till hela den kommunala verksamheten.

Det brottsförebyggande arbetet, som är gränsöverskridande, kunde fungera som ett verktyg för att undvika stuprörstänkande. Av stor betydelse då var att de olika ledamöterna som medverkar i det lokala rådet hade mandat att fatta beslut inom sina respektive organisationer.

Ett exempel på en lyckad placering i kommunen av det brottsförebyggande arbetet var projektet Tryggare och Mänskligare Göteborg. Rådet Tryggare och Mänskligare Göteborg består av den högsta politiska ledningen i kommunen genom ordföranden och vice ordföranden i kommunstyrelsen, som därmed ger rådet en bred politisk förankring. Vidare består rådet av länspolismästaren, kriminalvårdsdirektören, ett fastighetsråd, en representant vardera från den så kallade mångfaldsenheten, BRIS och forskningen.

ÄMNE: Vilka frågor/mål är viktiga för lokala brottsförebyggande råd?

Det ansågs nödvändigt för det lokala brottsförebyggande rådet att arbeta efter dels någon form av styrdokument som fastställts av kommunen, och dels en framtagen handlingsplan.

Rådets arbete måste baseras på kunskap om brottsligheten i kommunen och kunskap om vilken eller vilka effektiva brottsförebyggande åtgärder som kan vidtas. Förutom åtgärder direkt mot brott ansågs det viktigt att rådet också utarbetat en strategi och vidtog åtgärder för ökad trygghet.

Andra viktiga områden för rådet att arbeta med var regelbunden information till kommuninvånarna och återfallsbrottslighet. Att ta initiativ till förslag om förändringar i exempelvis påföljdssystemet var också ett viktigt mål för råden.

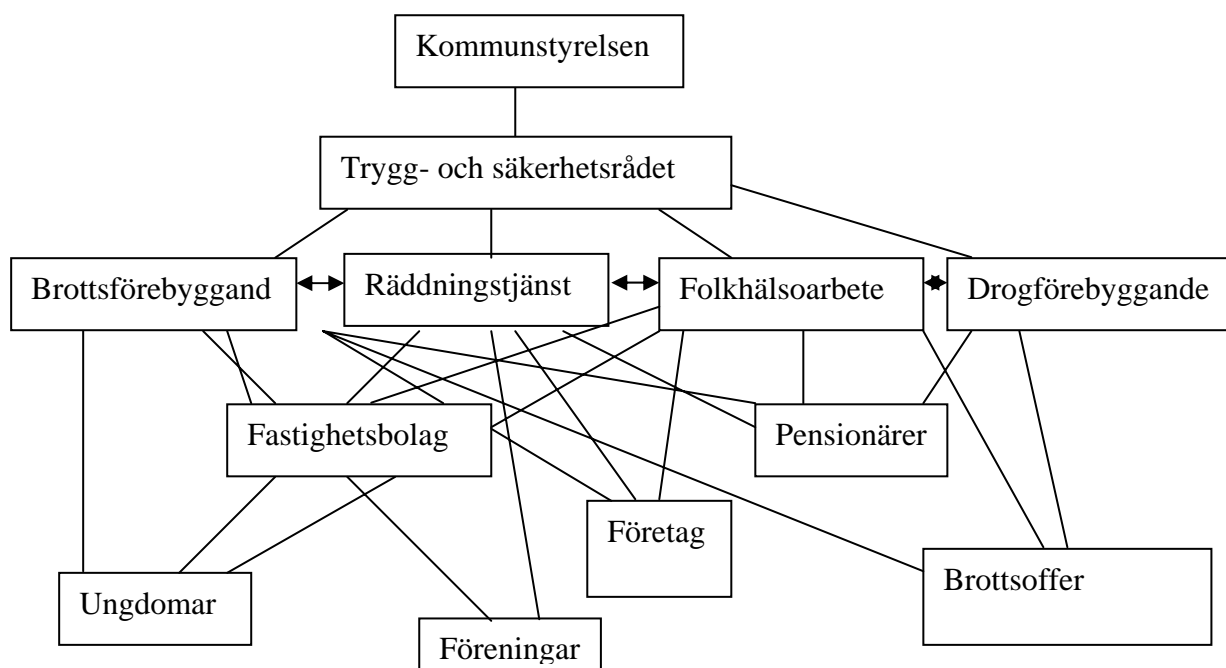
ÄMNE: Samma organisation för internt skydd, brottsförebyggande arbete, skydd mot olyckor och krishantering i kommunen?

Det pågår just nu ett omfattande utvecklingsarbete i kommunerna inom områdena skydd mot olyckor och krishantering. En av huvudinriktningarna är att arbeta mer i förebyggande syfte i framtiden. Inom båda områdena åläggs kommunerna i lag att bli ta fram risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner för sin verksamhet.

En del kommuner utvecklar nu en helhetssyn på sitt trygg- och säkerhetsarbete i form av att bilda säkerhetsgrupper där representanter från olika kommunala verksamheter ingår. Exempel på verksamheter som kan ingå i en sådan grupp är internt skydd, folkhälsoråd, räddningstjänsten och beredskaps- och brottsförebyggande frågor. Även om verksamheterna skiljer sig åt uppvisar verksamheterna stora likheter i sina arbetssätt med probleminventering, planering, dokumentation och utvärdering. Det har också visat sig att det många gånger är samma aktörer som ingår i olika råd. Dessutom bedrivs verksamheterna inom samma geografiska område. Frågan är om detta är en

utvecklingstrend för flera kommuner och hur ser exempelvis samordnare för det brottsförebyggande arbetet på samverkan med räddningstjänsten och vice versa.

En modell av hur en organisation skulle kunna se ut var:

ÄMNE: Samverkan/Kulturmöten

En utmaning för de lokala brottsförebyggande råden är att på bästa sätt samordna de verksamheter som bedrivs i samhället för att förebygga och minska brottsligheten. Rollen som samordnare i kommunen är central om arbetet skall lyckas.

Rollen som samordnare är mycket komplex och innehåller en mängd krav på personliga och yrkesmässiga färdigheter. Råden är ofta sammansatta av aktörer från såväl det offentliga på statlig, regional och lokal nivå som från näringslivet och frivillig organisationer. Behovet av att mötas för att nå fram i diskussionen om brottsförebyggande insatser är mycket stort. Det finns kulturella olikheter hos organisationerna som samordnaren måste ta hänsyn till. Det är mycket viktigt att "skolas" i detta likväl som i teoretisk skolning. Andra hinder för att samverka mellan organisationer skall uppstå kan exempelvis vara den "tungrodda" politiska beslutsprocessen eller ekonomin. Förutom teoretiska kunskaper om brottsförebyggande arbete måste samordnaren ha en hög social kompetens och god argumentations- och förhandlingsförmåga. Det behövs också ledarskapskompetens hos samordnaren. Utbildningsinsatser med inriktning på exempelvis argumentations- och förhandlingsförmåga och ledarskap saknas idag gentemot samordnare av det brottsförebyggande arbetet. Kunskapen om hur kommunen ser ut och fungerar som organisation behöver också spridas av Svenska Kommunförbundet.

DAG 2

ÄMNE: Behövs det en gemensam titel för att få mandat, t.ex. verksamhetschef?

Bland deltagarna rådde stor enighet om att det behövs en gemensam tjänstetitel som på ett tydligt sätt beskriver samordnarnas roll i det brottsförebyggande arbetet. Om titeln samordnare används ger det ofta inte samma mandat som om man använder t.ex. titeln verksamhetschef. Deltagarnas diskussion kretsade kring följande punkter:

Som verksamhetschef blir man ofta med i ledningsgruppen och får ett tydligare mandat

Att leda och ansvara för ett lokalt brottsförebyggande råd innebär ofta ett större ansvar än att vara chef för endast två personer. Samordnaren är ofta kommunens "ansikte" gentemot bl.a. media, företag, kommuninnevånare samt representerar utanför kommungränsen.

Om man ser på en befattningsbeskrivning på en verksamhetschef uppfyller samordnaren alla kriterier.

Samordnaren är ofta arbetsledare och leder direkt eller indirekt ledamöter, externa verksamhetschefer, arbetsgrupper, kommunala nämnder och förvaltningar m.m.

Det vore bra om det fanns uppgifter om vilken snittlön som samordnarna ligger på.

Ofta ansvarar samordnarna för att budgeten för verksamheten går ihop.

Om samordnarna hade haft "rätt" mandat hade vi varit mer framgångsrika och flera lokala BRÅ hade överlevt.

Det vore bra om ett intyg om att man anlitas för att utveckla det lokala brottsförebyggande arbetet i kommunen kunde utfärdas av Svenska Kommunförbundet eller BRÅ.

ÄMNE: Allas vår ansvar 2

Mycket av det lokala brottsförebyggande arbetet handlar mer om verksamheter kring "upplevelsen av otryggheten" än den reella risken att utsättas för brott, något som gärna BRÅ och Justitiedepartementet fokuserar på. Vid utarbetandet av en ny version av Allas vårt ansvar måste man ta hänsyn till denna skillnad. Vid utformningen av en ny version är det också mycket viktigt att polisen är med i utformningen eller att arbetet blir väl förankrat hos polisen.

På nationell nivå pågår det förebyggande arbete på en rad områden (BRÅ, Alkoholkommitté, Folkhälsa, Mobilisering mot narkotika) som har stor betydelse också för att minska brottsligheten och öka tryggheten. Det lyftes fram att samordningen på nationell nivå måste lösas för att möjliggöra samordning på fältet.

Den första versionen av Allas vårt ansvar bidrog med att skapa ett symbolvärde om något viktigt som staten förespråkade. Den skapade en plattform att stå på som ny samordnare/politiker. Om en ny version av skriften skulle tas fram fanns önskemål om att den skulle vara mer konkret och få in andra perspektiv på det brottsförebyggande arbetet (alkohol, droger, trygg och säker kommun, folkhälsa).

ÄMNE: Varför lyckas vi?

Deltagarna fick till uppgift att beskriva vilka faktorer som lett till att ett brottsförebyggande projekt lyckats.

Vid ombyggnaden av bostadsområdet Nacksta i Sundsvall arbetade samordnaren särskilt med att bekräfta de personer som gjort jobbet, dvs. lyfte dem i deras roller, ställde dem på scenen, hjälpte andra se dem och att lyfte det stora i det lilla goda exemplet.

I Grannstödsprojektet i FARSTA arbetade samordnaren särskilt med att

- lyfta fram andra och deras kompetenser
- stötta, coacha och underlätta andra att lyckas
- se och bekräfta andra personer
- våga släppa kontrollen
- inte genomföra allt själv utan låta andra göra "allt"
- hjälpa med kontakter, material, kunskap
- att uppmuntra dem som ska genomföra det aktuella uppdraget

- bekräfta allas roll för uppdraget och i helheten
- delaktighet av alla inblandade

I samband med att personer med anknytning till kriminella Mc-gäng var på väg att etablera sig i Sandviken kallade samordnaren till en träff med polis, socialtjänst, försäkringskassa, bostadsföretag m fl. om just denna fråga. Strategin som valdes för att bemästra situationen var ett positivt bemötande i form av att erbjuda jobb och välkomna personerna ifråga. Strategin byggde på samsyn, samverkan och viljan att inte få kriminella Mc-gäng till kommunen. Strategin medförde att personerna med anknytning till kriminella Mc-gäng kände sig obekväma och flyttade. Debatten om klotter tenderar ofta att fokuseras på om man ska ha lagliga väggar eller ej. Tönen blir ofta hård, debatten hårt polariserad och samtalet därmed inte speciellt konstruktivt. Av den kartläggning av det klotterförebyggande arbetet som BRÅ gjort framgår det tydligt att nästan inga insatser är utvärderade. Vi vet alltså inte på objektiv grund vad som fungerar och vad som inte fungerar. Däremot finns det såväl positiva som negativa erfarenheter av lagliga väggar och grafittiskolor. Därmed kan man lägga ner diskussionen om att lagliga väggar alltid leder till mer eller mindre klotter. Istället borde man kunna resonera konstruktivt om vad och hur man ska göra om man väljer att gå ungdomarna till mötes. Att sprida den kunskap vi idag har och hoppas att denna kunskap kan ligga till grund för konstruktiva diskussioner i framtiden är alltså en avgörande faktor för att nå framgång.

Sammanfattningsvis kan succé uppnås i det brottsförebyggande arbetet genom att

- ta initiativet
- umgås med aktörerna
- samordnaren inte tar på sig allt ”jobb”
- alla viktiga aktörer är med, ingen får ”saknas”
- människor får berätta, vara arga, får lov att tycka och framföra åsikter
- samordnaren lyssnar och skapar dialog
- det skapas en ”vi-känsla”
- inte tycka så mycket utan ta fram den kunskap och fakta som finns

ÄMNE: Vilka är våra bundsförvanter, allierade eller samarbetspartners?

Deltagarna resonerade kring att följande aktörer, förutom socialtjänsten, skolan och polisen, i olika grad kan medverka i ett brottsförebyggande samarbete

Religiösa församlingar

Elevrådet i skolan

KRIS (Kriminellas Revansch I Samhället)

Lokaltrafiken

Brottsofferjouren

Pensionärsorganisationer

Kulturförvaltningen

Frivården

Arbetsförmedlingen

Idrottsföreningar

Invandrarföreningar

Skolan

När det gäller trygghetsvandringar ansågs socialtjänsten, tekniska förvaltningen, skolan, polisen och räddningstjänsten som särskilt önskvärda aktörer. I samarbetet med näringslivet handlade det särskilt om att samverka med krog- och restaurangbranschen, bostadsföretag och köpcentrumanläggningar.

Den allmänna uppfattningen var att framgång i det brottsförebyggande arbetet kunde nås genom att BRÅ låg under kommunstyrelsen eller motsvarande

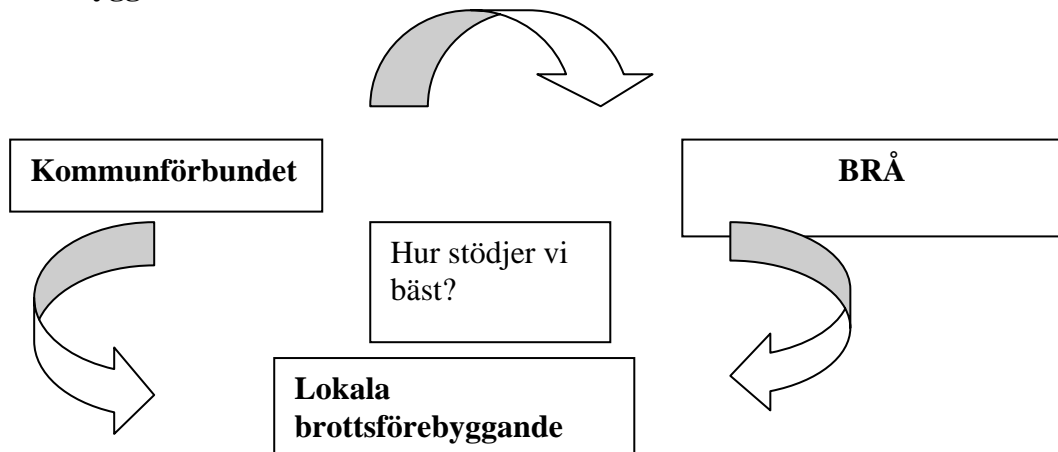
samordnaren tillhörde kommunledningen

BRÅ hade representanter med mandat att fatta beslut från respektive organisation eller nämnd

det fanns styrdokument/verksamhetsplan grundad på en kartläggning.

frågorna som BRÅ behandlade berörde medborgarna i kommunen och var brottsförebyggande och trygghetsskapande

ÄMNE: Hur kan Svenska Kommunförbundet, Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och lokala brottsförebyggande råd samverka för att förbättra arbetet?

Deltagarna resonerade bla kring hur det kommer sig att samordnare försvinner? Är det ett genomgångsyrke? Det ifrågasattes om strategin att bilda lokalt brottsförebyggande råd i kommunerna var ett spel för galleriet eller om det hade ett egentligt syfte?

Ett antal konkreta förslag på samverkan och verksamhetsutveckling diskuterades. Deltagarna ansåg bland annat att det från nationellt håll borde skapas större "skiktningar" på utbildningar, nätverksträffar, seminarium så att man matchar nivån på innehållet efter målgruppens behov. De lokala BRÅ:na har behov av kunskap om hur man med en teoretisk bakgrund kan få arbete till stånd i praktiken. Nationella BRÅ ger inte den lokala nivån det stödet idag så att man klarar av att gå ifrån teori till praktik. Nationella BRÅ trycker ut fakta, men coachar inte på det sätt som de lokala BRÅ:na behöver. BRÅ måste ut i kommunen mera och hjälpa till med omsättning av teori till praktik.

Det alkoholkommittén gör med pilot (försöks) kommuner borde nationella BRÅ göra. Nationella BRÅ (ELBA) borde omprioritera resurser och mer tydligt och personligt coacha lokala BRÅ:na och hjälpa till med uppföljningar av arbetet. Det ekonomiska stödet från nationella BRÅ borde kanske ersättas med 5 "coacher" som personellt stödjer kommunerna i landet och förenar teori med praktik. Syftet skulle kunna vara att ta fram modellkommuner, inte nödvändigtvis de bästa i landet, utan olika typer av kommuner skulle vara intressant – utreda vad är framgångsfaktorer, hinder etc i arbetet? Det ansågs önskvärt att bygga upp någon typ av mentorsorganisation som kunde stödja de lokala BRÅ:na. Både BRÅ och Kommunförbundet borde hjälpa den lokala nivån utifrån sina

nationella perspektiv i ett sådant arbete. En sådan organisation av arbetet skulle också underlätta för nationella BRÅ att nominera och lyfta fram förslag till deltagare i tävlingen om bästa brottsförebyggande arbete - ECPA.

Deltagarna efterlyste aktiviteter från Kommunförbundets sida. Hur kommer Kommunförbundet in på arenan? Ska de hålla i länsnätverk, serva med mötesplatser? Deltagarna tyckte det var mycket bra att förbundet stod bakom ett seminarium som detta och uttryckte önskemål om fler sådana seminarier.

För att säkerställa det lokala brottsförebyggande arbetet ansåg flera deltagare att polisens deltagande var viktigt. Men hur skapar man en bra organisation för det brottsförebyggande arbetet inom polisen? Ett förslag var att Kommunförbundet borde bjuda in poliser och samordnare i de lokala BRÅ:na till ett seminarium för att diskutera frågan. Allra bäst vore om RPS, Kommunförbundet och BRÅ skulle kunna stå som inbjudare till ett sådant seminarium. RPS borde också påverka polisens roll/funktion i de lokala BRÅ:na genom att fråga de lokala BRÅ:na vad de behöver polisen till i de lokala brottsförebyggande råden?

Andra problematiska områden som beskrevs av deltagarna var att det råder viss förvirring mellan de olika nivåerna eftersom alla kallas BRÅ (brottsförebyggande råd) i någon form, dvs. på såväl den nationella som den lokala nivån. Kommunikationen mellan den nationella och den lokala nivån fungerar heller inte alltid. Som exempel gavs att nationella BRÅ inte bör uttala sig i media om lokala förhållanden utan att först stämna av och meddela lokala BRÅ:n. Nationella BRÅ måste fortlöpande hålla de lokala BRÅ:na informerade om den verksamhet som berör lokala förhållanden. Och vad vet allmänheten om lokala BRÅ i landets kommuner? Det ansågs vara en intressant frågeställning som nationella BRÅ borde undersöka.

Utvärdering/reflektioner Dag 1

”Intressant, vissa ämnen diskuteras ingående, kommer tillbaka till: ”kompetensen för uppdraget”

”Tänkte gå runt men kunde inte avbryta, slås av hur mycket som är lika i många frågeställningar”

”Kommunförbundets roll? Samordnarens roll och förankringen i kommunen, ser olika ut, jobbar på många olika sätt. De råd vi har är olika KMF, vara samordnare. Open Space-metoden, bra, fritt, ser fram emot morgondagen”

”Skönt att inte prata metodfrågor, utan mer grunden för metoder. Bredda tankesätt, prata trygghet och inte bara brottsförebyggande”

”Intressant. Organisationsfrågan och det geografiska området, medborgarna i centrum bör man utgå från och deras trygghet

Givande att träffas, genererar mycket tankar och energi, utifrån den här metoden ”kafferep” att tillåtas hålla kafferep, vi har erfarenheter att utbyta med varandra – känns bra”

”Glad över att vi har den här ”formen”, ser fram emot dokumentationen, kommer att ha glädje av den i mitt arbete.”

”Har inte själv gett så mycket, men jag har fått mycket att ta med till BRÅ, värdefullt att veta vad ni vill att vi ska ta med oss tillbaka. Skriv eller maila gärna till Solveig om det ni vill att vi ska ta upp, vad behöver ni av oss.”

”Dagen började bra, ljus och fin med glöd. Samordnarrollen/kompetens vad vi behöver – koordinatörer, samordnare, ledarskap. Att vara samordnare kan innebära att man gör allt – eller ingenting.”

”Intressant metod, pratar om annat än på tidigare träffar. Många samarbetspartners men ändå är vi ensamma i vår roll. Vill att Kommunförbundet trycker på, svårt att göra det som ensam samordnare”

”Bra att reflektera över den egna rollen. Många har problem med trovärdigheten ”hemma” behöver coaching”

”Ger mycket att träffas så här, ventilera och utbyta erfarenheter, kul sätt att jobba”

”Känner mig tacksam, kreativ miljö, bra sätt att arbeta, vi som varit med länge i BRÅ. Vi missionärer lägger grunden för plattformen, att bara en person man lyssnar på i verksamheten BRÅ, nån ”uppifrån” ger stöd”

Utvärdering/reflektioner Dag 2

”Hållit oss bra till temat, materialet skickas ut efter sammanställning.

Arbeta vidare på materialet, tänk över vad ni vill ändra eller lägga till.”

”Ta med lokalpolitiker, samordnas av polisen.”

”Inbjudan till kommuner, länsvis, kommunalråd”.

”Fortsätta inom detta forum del 2, polisorganisationen för sig. Del 2 fördjupa diskussionen”.

”Risk –kommunpolitiker- käbbel om resurser”.

”Viktigt att materialet publiceras någonstans, och att det blir tydligt”.

”Kommunförbundet –viktigt att få ut vinster, få med hela bilden av vinklingar som kommit fram”.

”Att sprida kunskapen är en självklarhet, vidare till politiker”.

”Perfekt tajmat att kommunförbundet tar tag i detta nu när vi i BRÅ varit verksamma i några år”.

”Nöjd med dagen, vi behöver detta forum för många har ”fallit av under vägen”

”Hoppas sammanställningen kommer ut snart och att få ta del av den”.

”Gett mycket bra kontakter, bra att utnyttja nätverket –i samma båt”.

”Organisation och metod mycket bra. Råd och förslag i dokumentationen”

” År 1996 kom ”Allas Vårt Ansvar” tog lång tid innan det verkligen kom ut till folket och till användning.”

”Kul att träffa nya människor och gamla bekanta –ger ny energi.”

” Två saker jag verkligen tar med mig härifrån, fokus på organisatoriska frågor:

- hur är vi organiserade

- hur gå vidare .”

”Svarta och vita dagar. Man skär ner mycket i min kommun, skär ner allt ej lagstadgat. Kan se vita dagar, dessa dagar har gett mig styrka.”

”Vägval, vinna eller försvinna där står BRÅ i dag”.

”Lägga sig ner eller ta initiativet, riktningen som kommit fram är tydlig, ta med hem”.

”Hjälpas åt att fylla i dokumentationen, fylla i mellan raderna., ta fram pärlorna från minnesanteckningarna”.

”Första juni bör materialet gått ut och kompletterats till dess, till stor hjälp för Johanna och BRÅ”.

”Upplevelsefyllda halvdagar, tar med mycket intressant som kommer att påverka, både stort och smått”.

”Formen Open Space –bra att ha öppen dialog och att kunna byta grupp och ämne. Se helheten kring Trygg och Säker”

”Vi har berört mycket, känner att min plattform bör bli tydligare. Politikerna bör varamed, inte lika lätt att förmedla själv”.

”Open Space –inget tak, det som händer – händer, är bra, befriande”.

”Kommunförbundet som bollplank”.

”Frågorna dom samma oavsett färg på kommun”.

”Underbart vackert konferensställe, fantastisk miljö att vistas i, för att inte glömma den goda maten!”